

شناخت کوتاهی از اسلام

تهیه:

کانون پژوهش‌های علمی
دانشگاه اسلامی مدینه منوره

ترجمه:

عبدالله حیدری

چاپ اول ۱۴۲۰/۱۳۷۷هـ

عنوان کتاب:	شناخت کوتاهی از اسلام
تهیه:	کانون پژوهش‌های علمی دانشگاه اسلامی مدینه منوره
ترجمه:	عبدالله حیدری
موضوع:	مجموعه عقاید اسلامی
نوبت انتشار:	اول (دیجیتال)
تاریخ انتشار:	دی (ج‌دی) ۱۳۹۴ شمسی، ربیع الأول ۱۴۳۷ هجری
منبع:	

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت‌های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

فهرست مطالب.....	أ
شناخت اسلام	۱
رسالت اسلام	۳
بخش نخست: ارکان ایمان	۵
رکن اول: ایمان به خدا	۵
رکن دوم: ایمان به فرشتگان	۵
رکن سوم: ایمان به کتب آسمانی	۶
رکن چهارم: ایمان به پیامبران	۶
رکن پنجم: ایمان به روز قیامت	۷
رکن ششم: ایمان به تقدیر	۷
بخش دوم: ارکان اسلام	۹
پایه اول: کلمه شهادت	۹
پایه دوم: نماز	۹
پایه سوم: زکات	۱۰
پایه چهارم: روزه	۱۰
پایه پنجم: حج	۱۱
بخش سوم: احسان	۱۳

۱۵ سایر احکام اسلام
۱۷ عدالت اسلام
۱۹ جمع‌بندی

شناخت اسلام

اسلام گواهی دادن بر این امر است که معبود و مشکل گشای بر حقی جز خدای یگانه نیست و محمد رسول فرستاده اوست، این گواهی می‌بایستی با زبان و قلب و جوارح انجام گیرد، و معنای این گواهی آنقدر گسترده است که ایمان به ارکان ششگانه اعتقادی و عمل به ارکان پنجگانه عملی اسلام و نیز احسان را در بر می‌گیرد، که این عبارت از آخرین دین از ادیان الهی است که خداوند مهربان آنرا بر خاتم پیامبران حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله نازل فرموده است.

اسلام یگانه دین بر حقی است که خداوند جز این دین، دین دیگری از هیچ احدی نمی‌پذیرد.

خداوند این دین را بقدری سهل و آسان گردانیده که هیچ گونه سختی و مشقتی در آن نیست، چیزی بر پیروان آن فرض نگردانیده که نتوانند انجامش دهند و آنان را به چیزی مکلف نکرده که از عهده آن بر نیایند.

اسلام دینی است که پایه آن توحید، شعارش صداقت، معیارش عدالت، مسیرش حقیقت و روحش رحمت است، اسلام مکتب بزرگی است که انسان‌ها را به هر آنچه در زندگی دنیوی و آخروی برایشان مفید باشد راهنمایی می‌کند و از هر آنچه در دنیا و آخرت برایشان زیان آور باشد باز می‌دارد.

اسلام دینی است که خداوند بوسیله آن عقاید و اخلاق را صیقل می‌دهد، و دنیا و آخرت را بدان اصلاح می‌کند، و بوسیله آن در میان دل‌های پراکنده، و اندیشه‌های متضاد الفت و محبت می‌اندازد و آن‌ها را از

تاریکی‌های باطل می‌رهاند و به شاهراه حق و صراط مستقیم رهنمون می‌گردد.

اسلام مکتبی است که همه اصول و مبانی، احکام و قوانین و دستورات و برنامه‌هایش، محکم و استوار و خلل ناپذیر است جز به حق و راستی خبر نمی‌دهد، و جز به نیکی و عدالت حکم نمی‌کند، اعتقاداتش سالم و متین، عباداتش سازنده و رشک آفرین و اخلاقش برازنده و فخر آفرین است.

رسالت اسلام

مهمترین اهدافی را که اسلام جهت تحقق آن تلاش می‌کند می‌توان چنین برشمرد:

۱- آشنا کردن انسان‌ها به خالق و آفریدگارشان، به ذات لایزالی که همواره باقی خواهد بود، به اسمای نیکویش که همنام دیگری ندارد، و به صفات متعالی‌اش که بی نظیروبی مانند است، به افعال حکیمانه‌اش که در انجام آن‌ها به هیچ شریک و همتایی محتاج نیست و به عبادت و حق بندگی‌اش که صرفاً او مستحق و لایق هر گونه پرستش و بندگی است.

۲- دعوت انسان‌ها به سوی عبادت و پرستش ذات یکتای پروردگار، بدین صورت که تمامی آنچه را که خداوند متعال در کتاب مقدّسش و سنت پیامبرش اعم از اوامر و نواهی که سعادت دنیا و آخرت انسان‌ها در آن نهفته است بیان داشته مورد عمل قرار دهند.

۳- متوجه کردن انسان‌ها به حقیقت زندگی، که این دنیا داری فانی است و زندگی حقیقی پس از مرگ شروع می‌شود و مراحل سعادت یا شقاوت انسان از قبر شروع شده تا هنگام برانگخته شدن بعد از مرگ، و سپس حساب و کتاب، که آنگاه مصیر هر کس مشخص خواهد شد و هر کس مطابق اعمالش یاب بهشت و یا به دوزخ خواهد رفت اگر خوب کرده خوبی می‌بیند و اگر بد کرده بدی.
بنابراین قواعد اساسی اسلام رامی‌توان چنین خلاصه کرد:

بخش نخست: ارکان ایمان

رکن اول: ایمان به خدا

که نقاط ذیل را در برمی گیرد.

الف: ایمان به ربوبیت خداوند متعال، یعنی اقرار و باور به اینکه صرفاً ذات یگانه اوست که پروردگار و آفریدگار و صاحب اختیار، و متصرف در تمامی شئون مخلوقاتش است.

ب: ایمان به ألوهیت خداوند متعال، یعنی یقین و باور به اینکه إله و کارساز و لایق پرستش فقط ذات یگانه اوست و تمامی معبودات دیگر غیر از او، باطل هستند.

ج: ایمان به اسماء و صفات خداوند متعال، یعنی یقین و باور به اینکه او اسمای نیکو و صفات متعالی و کامل دارد که ویژه خود اوست.

رکن دوم: ایمان به فرشتگان

فرشتگان بندگان مکرمی هستند که خداوند حکیم آنان را آفریده است و آنان بی وقفه به عبادت پرورگارشان مشغولند، و گوش بفرمان او هستند، خالق حکیم آنان را به اعمال زیادی مکلف کرده است، از جمله آنها حضرت جبرئیل علیه السلام است که خداوند مأموریت وحی را به او سپرده است که وحی را از نزد خداوند می آورد و به هرکسی از انبیاء و رسولان علیهم السلام که خداوند بخواهد می رساند.

یکی دیگر از فرشتگان میکائیل علیه السلام است که خداوند او را مأمور باران و نباتات نموده است.

دیگری اسرافیل علیه السلام است که خداوند او را مأمور نفع صور کرده است و این هنگامی است که به حکم پرودگار فرصت بی هوش شدن زندگان و سپس برانگیخته شدن همهٔ مردگان فرارسده و دیگری ملک الموت است که مأمور قبض ارواح گردیده است.

رکن سوم: ایمان به کتب آسمانی

خداوند مهربان کتابهایی را بر پیامبران علیهم السلام نازل فرموده که مصدر هدایت و سعادت و تمامی خوبی‌ها است.

کتابهایی که ما در بارهٔ آن می‌دانیم عباتند از:

الف: تورات که خداوند آنرا بر موسی علیه السلام نازل فرموده و این بزرگترین کتابی است که خداوند برای بنی اسرائیل نازل فرموده است.

ب: انجیل که خداوند آنرا بر عیسی علیه السلام نازل فرموده است.

ج: زبور که خداوند آنرا به داؤد علیه السلام داده است .

د: قرآن کریم که خداوند آنرا بر خاتم انبیاء حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم نازل فرموده است.

از ویژگی‌های قرآن این است که خداوند بوسیله آن بقیهٔ کتب آسمانی را منسوخ کرده و خودش حفاظت آنرا به عهده گرفته، زیرا که این کاملترین و پایدارترین دستور زندگی به عنوان روشن‌ترین حجت و برهان الهی بر بندگان تا روز قیامت باقی خواهد ماند.

رکن چهارم: ایمان به پیامبران

خداوند متعال پیامبرانی را برای هدایت بندگان فرستاده است، که اولین آن‌ها حضرت نوح علیه السلام و آخرین‌شان حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم است.

تمامی پیامبران علیهم الصلاة السلام بشمول حضرت عیسی بن مریم و حضرت عزیر انسان‌هایی هستند که آفریده شده‌اند، و هیچ‌گونه خصوصیتی را از صفات و خصوصیات ربوبیت که ویژه پروردگار است دارا نیستند بلکه آن‌ها صرفاً بندگانی از بندگان خدا هستند که خداوند آنان را بوسیله رسالت و نبوتش برگزیده و اعزاز بخشیده است.

و آنگاه خداوند سلسلهٔ ارسال پیامبران ﷺ را بوسیله رسالت حضرت محمد ﷺ ختم نموده و ایشان را به عنوان آخرین پیامبر بسوی همه انسان‌ها فرستاده است که بعد از ایشان تا قیامت پیامبر دیگری نخواهد آمد.

رکن پنجم: ایمان به روز قیامت

روز قیامت یا روز رستاخیز بقدری بزرگ و هولناک است که نمی‌توان تصورش کرد آنروز پروگار قادر متعال همهٔ انسان‌ها را از قبرهایشان زنده خواهد کرد تا اینکه برای همیشه زنده و

جاوید بمانند، یا در بهشت جاویدان و دار نعمت‌ها، و یا در دوزخ رسوا کننده و دار ذلت‌ها، ایمان به روز رستاخیز، ایمان به تمامی آن حقایقی است که انسان پس از مردن با آن‌ها روبرو می‌گردد، مانند فتنهٔ قبر، نعمت‌ها، عذاب و آنچه که بعد از آن رخ خواهد داد، مانند زنده شدن پس از مرگ، و جمع شدن در میدان محشر، و وزن و حساب اعمال و نهایتاً بهشت یا دوزخ.

رکن ششم: ایمان به تقدیر

تقدیر یا سرنوشت، ایمان و باور به این امر است که خداوند حکیم و توانا تمامی این کائنات را طبق برنامه معینی که خود با علم و حکمت خویش آنرا طراحی کرده آفریده است فلذا یکایک ذرات و حوادث این جهان را با علم ازلی‌اش می‌داند و در نزد او در لوح محفوظ نوشته است چون که او همه

چیز را خواسته و دانسته آفریده بناءً این خبر با اراده و قدرت بی پایان او هیچ ذره‌ای در این جهان پدید نخواهد آمد، و هیچ برگه‌ای از درخت نخواهد افتاد.

بخش دوم: ارکان اسلام

اسلام بر پنج پایه استوار گردیده که انسان تابه این پنج پایه یا پنج رکن ایمان نیاورد و آنها را در عمل پیاده نکند مسلمان واقعی نخواهد گردید.

پایه اول: کلمه شهادت

یعنی گواهی دادن و ایمان و باور داشتن به اینکه جز خدای یگانه هیچ معبودی سزاوار پرستش نیست و محمد پیامبر و فرستاده او ست، این کلمه شهادت در واقع کلید اسلام است، و ستون فقراتی که تمام دین بر آن می ایستد.

پس جزء اول کلمه شهادت اثبات این امر است که صرفاً یک ذات قادر توانایی بر حق است و لایق پرستش، و غیر او تمامی معبودان دیگر باطل و بی اختیارند.

و در جزء دوم کلمه تلقین این درس است که پیامبر ﷺ را در هر آنچه خبر می دهد تصدیق کنیم، و از اوامرش اطاعت نمائیم، و از هر آنچه مارا باز داشته باز آئیم، و جز در پرتو شریعتش عبادت نکنیم.

پایه دوم: نماز

خداوند نماز را در شبانه روزی پنج مرتبه فرض گردانیده تا اینکه بنده و لو جزئی از حق پروردگاش را اداء نماید، و شکر نعمت هایش را بجای آورد، و تا اینکه بوسیله این نماز بتواند با پروردگارش رابطه برقرار کند، با او راز و نیاز کند و او را بخواند و سر انجام تا اینکه این نماز بنده مسلمان را از گناهان و بدی ها باز دارد.

از دیگر ثمرات نماز این است که ایمان را پالایش می‌دهد ثواب پاداش بی شماری جلب می‌کند، نماز گذار از نظر روحی و جسمی احساس راحت و آرامش می‌کند، و خلاصه اینکه نماز ضامن سعادت ابدی انسان است.

پایه سوم: زکات

زکات عبارت از مالی است که شخص مسلمان باید آنرا به افراد فقیر و مستحق و دیگر جهاتی که دادن زکات به آنان مشروع است بپردازد، البته زکات مانند نماز بر هر مسلمانی فرض نیست بلکه صرفاً بر آن عده از مسلمانان فرض گردیده که دارایی‌شان به حد معینی برسد و یک سال کامل از ملکیت آن بگذرد.

زکات را خداوند به این دلیل فرض گردانیده تا اینکه مسلمان صاحب نعمت و دارایی، در دینش محکم گردد، در اخلاق و رفتارش رشد کند، و تا اینکه خداوند آفات و بلیات را بوسیله این صدقه از او و اموالش دفع نماید، و گناهان و تقصیراتش را ببخشد، و در عین حال کمک و دستگیری برای افراد فقیر و ناتوان جامعه باشد و آنرا در شئون زندگی‌شان یاری کند. با این وجود این مقدار مالی که خداوند به عنوان زکات بر مسلمانان فرض گردانیده نسبت به آن همه مال و نعمت و آسایشی که خداوند به آنان داده بسیار ناچیز و اندک است.

پایه چهارم: روزه

روزه عبادتی است که خداوند در سالی یکماه بر مسلمانان فرض گردانیده و آن ماه مبارک رمضان ماه نهم قمری است، در این ماه همهٔ مسلمین مکلفند، از صبح تا شب از خوردن، آشامیدن، و جماع کردن باز بایستند، که خداوند مهربان در عوض با فضل و احسان خودش ایمان‌شان را کامل می‌گرداند، از گناهان‌شان در گذر می‌کند، درجاتشان را بلند می‌نماید،

علاوه بر این دیگر ثمرات ارزشمند دنیوی و اخروی نیز بسیار است که در ماه مبارک رمضان برای روزه داران حاصل می‌گردد.

پایه پنجم: حج

و آن عبارت از سفر برای زیارت خانه خداست که در زمان مخصوص و با شرایط مخصوص انجام می‌گیرد حج را خداوند بر هر مسلمانی که توانایی جسمی و مالی داشته باشد یک مرتبه در عمر فرض گردانیده است، این فرصتی است که مسلمین جهان از هر سو برای پرستش پروردگار یگانه‌شان در بهترین و مقدس‌ترین سرزمین دور هم جمع شوند، و بدون آنکه فرقی میان رئیس و مرؤس و غنی و فقیر و سیاه و سفید وجود داشته باشد همگی بایک لباس به پیشگاه پروردگارشان می‌بایستند، از مهمترین ارکان حج وقوف عرفه، طواف کعبه مشرفه (قبله مسلمین جهان) و سعی بین صفا و مروه را می‌توان نام برد.

علاوه بر آن منافع بی‌شماری نیز در حج وجود دارد که از حد و حصر خارج است چه منافع دنیوی و چه اخروی.

بخش سوم: احسان

احسان این است که بنده مؤمن و مسلمان خدا را چنان پرستش کند که گویا او را می‌بیند، اگر او خدا را نمی‌بیند باور و یقین داشته باشد که خداوند حتماً او را می‌بیند یعنی بنده مسلمان باید در حین عبادت این احساس را در خود بوجود آورد. مسلماً زمانی این تصور و یقین در او بوجود خواهد آمد که به بکایک سنت‌های پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله عمل نماید و از هر گونه مخالفتی بپرهیزد.

سایر احکام اسلام

همه آنچه که گذشت اسلام نامیده می‌شود، این را نیز باید دانست که اسلام زندگی پیروانش را اعم از فرد یا گروه به گونه‌ای تنظیم نموده، که سعادت دنیا و آخرت را برای‌شان تضمین می‌نماید، ازدواج را حلال گردانیده و بدان تشویق نموده است، و زنا و لواط و سایر زشتی‌ها را حرام کرده است، صله رحم و شفقت و مهربانی با فقراء و مساکین و دستگیری آنان را واجب گردانیده است، همچنین به هرگونه اخلاق نیکو ترغیب نموده و از هر گونه اخلاق زشت و ناپسند باز داشته است، روزی حلال را که از راه تجارت و کشاورزی و دیگر مشاغل سالم حاصل شود حلال گردانیده، و سود تجارت حرام و سایر معاملاتی را که در آن غش و فریب باشد حرام نموده است.

عدالت اسلام

اسلام همچنین تفاوت مردم در استقامت بر دین و رعایت حقوق دیگران را نیز در نظر داشته است، فلذا همچنین که عقوبات و تنبیهات باز دارنده‌ای برای یک سری خلاف ورزی‌های متعلق به دین و ذات ملکوتی‌اش مانند ردّت (بی دین شدن) و زنا و شراب خواری و غیره در نظر گرفته از سوی دیگر تنبیهاتی نیز برای تجاوزات و حق تلفی‌های مردم تعیین نموده است این حق تلفی چه در مال دیگران باشد، چه در آبرو و حیثیت آنان و چه در خون‌شان مانند آدم کشتن، دزدی کردن، تهمت زدن، کسی را کتک زدن، آزار دادن و مالش را غصب کردن، و غیره.

همه این‌ها عقوبات و تنبیهاتی است که نسبت به نوع جرم و گناه، بسیار مناسب است به گونه‌ای که حق هیچکدام از دو طرف ضایع نمی شود.

اسلام همچنین رابطه حاکم با محکومین را نیز تنظیم نموده است، در صورتی که گناهی در اطاعت از حاکم نباشد اطاعت او را بر محکوم واجب گردانیده است، و شورش و سرکشی علیه حکام را حرام گردانیده است، زیرا که اینگونه برخوردها معمولاً مفساد زیادی را در پی دارد.

جمع‌بندی

با این جمع‌بندی مطلب را پایان می‌بریم که:

اولاً: اسلام برای سعادت انسان‌ها آمده است، لذا می‌خواهد که انسان جهت ایجاد رابطه سالم میان خود و پروردگارش و فرمانبرداری از خالق یکتا آنگونه که دستور داده تلاش کند، و همچنین رابطه‌اش را در تماس شئون زندگی با هم‌نوعان خویش مستحکم گرداند.

ثانیاً: هیچ خیر و نیکی‌ای نیست که اسلام بدان امر نکرده و ترغیب ننموده باشد و هیچ بدی و رذالتی نیست که اسلام از آن نهی نکرده و امت را از آن باز نداشته باشد، چه در عقاید و احکام، چه در معاملات و اخلاق و چه در هر بخش از زندگی، که این خود بر کمال و حسن این دین جهان شمول دلالت روشن دارد.

به امید سعادت و کامیابی همه مسلمین در سراسر گیتی.